

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan uudistuksen voimaannpanosta ja oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 55 §:n muuttamisesta

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan uudistuksen voimaannpanosta ja oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 55 §:n muuttamisesta.

Tausta

Eduskunnan vuoden 2022 alussa hyväksymillä laeilla (96–101/2022, HE 133/2021 vp) oikeudenkäyntimenettelyä yleisissä tuomioistuimissa uudistettiin säätämällä, että käräjäoikeudet tekevät vastaanottamastaan suullisesta todistelusta kuva- ja äänitallenteen, jolta todistelu lähtökohtaisesti otetaan vastaan muutoksenhakuasian käsittelyssä hovioikeudessa ja korkeimmassa oikeudessa. Lisäksi uudistuksella muutettiin myös joitakin oikeudenkäyntiasioiden valmistelua ja pääkäsittelyn toimittamista koskevia säännöksiä käsittelyn keskittämistavoitteen turvaamiseksi. Lakien voimaantulo jätettiin säädettäväksi erikseen lailla.

Voimaantulosta säätäminen on jäänyt odottamaan tietojärjestelmän ja teknisten ratkaisujen valmistumista, mikä on kuulunut Tuomioistuinviraston vastuulle. Hallituksen tarkoituksena on antaa voimaantuloa koskeva lakiesitys eduskunnalle kevätistuntokaudella 2026. Samassa yhteydessä tarkistettaisiin oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 55 §:ää, joka on jäänyt epähuomiossa uudistamatta videotallenneuudistuksesta säädettäessä.

Tämänhetkisen Tuomioistuinvirastolta saadun tiedon mukaan tekniset valmiudet videotallennusjärjestelmän ottamiseen käyttöön ovat olemassa 2.5.2026. Tällöin myös tuomioistuinlaitoksen henkilökunta on saanut järjestelmän käyttöön koulutuksen. Aikataulu saattaa kuitenkin edelleen viivästyä. Käyttöönottoa ei oikeusministeriön käsityksen mukaan voida tehdä kesälomakaudella.

Tavoitteet

Tavoite on saattaa voimaan videotallenneuudistuksessa hyväksytyt lait.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/32844/2021.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, Meritullinkatu 10, Helsinki PL 25, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/32844/2021. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM064:00/2021>). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 29.12.2025.

Valmistelijat

erityisasiantuntija Johannes Koskeniemi, etunimi.sukunimi@gov.fi, +358(0)295 150 163

Linkit

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM064:00/2021> - Hankesivu

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM064:00/2021> - Statsrådets projektportal

Liitteet:

[HE-luonnos_sv.pdf](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag

[HE-luonnos.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

Jakelu:

Eduskunnan oikeusasiamies
Etelä-Karjalan kärjäoikeus
Etelä-Pohjanmaan kärjäoikeus
Etelä-Savon kärjäoikeus
Etelä-Suomen syyttäjäalue
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Suomen syyttäjäalue
Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos
Itä-Uudenmaan kärjäoikeus
Julkiset oikeusavustajat ry
Kainuun kärjäoikeus
Kanta-Hämeen kärjäoikeus
Keski-Suomen kärjäoikeus
Korkein oikeus
Kymenlaakson kärjäoikeus
Lapin kärjäoikeus
Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
Länsi-Suomen syyttäjäalue
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus
Oikeuspalveluvirasto
Oulun kärjäoikeus
Pirkanmaan kärjäoikeus
Pohjanmaan kärjäoikeus
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus
Pohjois-Savon kärjäoikeus
Päijät-Hämeen kärjäoikeus
Rovaniemen hovioikeus
Satakunnan kärjäoikeus
Suomen Asianajajat
Suomen Lakimiesliitto
Suomen Tuomariliitto
Tuomioistuinvirasto
Turun hovioikeus
Turun yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Vaasan hovioikeus
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtioneuvoston oikeuskansleri

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Huhtala Liisa
Oikeusministeriö

Koskenniemi Johannes
Oikeusministeriö